

Motion

1976/77:454

av fru Gradin och herr Peterson i Nacka om lagen om tillfälligt omhändertagande

Brottsförebyggande rådet - BRÅ - har i en skrivelse till regeringen den 18 oktober 1976 föreslagit att personer som omhändertagits enligt lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO) ej fortsättningsvis skall behöva bli föremål för social utredning. Till grund för BRÅ:s förslag ligger bl.a. en undersökning i två av Stockholms polisdistrikt, utförd av Eckart Kühlhorn.

Polisen skall enligt LTO meddela till de sociala myndigheterna när minderåriga eller drogpåverkade omhändertagits, men i intet fall hade detta enligt undersökningen lett till konkreta åtgärder. För 6 % av fallen hade socialvården gjort en utredning och eljest antecknat händelsen i akterna eller inte alls brytt sig om det inträffade. Detta uppgavs bero på att två tredjedelar av fallen redan stod under vård, ofta från två håll, socialvården och kriminalvården.

Undersökningen visade vidare bl.a. att de omhändertagna förvaras i genomsnitt under tre timmar hos polisen, varefter de släpps. Omhändertagandet får i princip inget rättsligt efterspel och antecknas inte i polisregistret. Vidare framgick att de omhändertagna befinner sig i en mycket utsatt social situation. Ungefär hälften har alkohol- eller narkotikaproblem. Nära två tredjedelar hade en inkomst som understiger 10 000 kr. om året. Två av tre hade under den senaste femårsperioden dömts för grövre brott.

Utvecklingen av antalet LTO-omhändertaganden är mot denna bakgrund intressant. Under år 1973 och 1974 förekom i Stockholm 4 502 resp. 3 047 omhändertaganden, medan siffran för år 1975 var så låg som 1 062. Fr. o. m. tredje kvartalet 1974 kan en kontinuerlig minskning av omhändertagandefrekvensen iakttas. Denna beror enligt polisens bedömning på en förbättring av den allmänna ordningen i Stockholm. Det bör emellertid framhållas att minskningen av omhändertagandefrekvensen från slutet av 1974 också gäller för Göteborg och Malmö samt för hela riket.

BRÅ:s förslag om avskaffandet av den sociala utredningen enligt 6 § LTO innebär att däravande statsrådets motiv för lagens tillkomst inte längre gäller. LTO blir enbart en polisiär lag. LTO har alltså visat sig inte fungera som utgångspunkt för ett djupare samarbete mellan socialvård och polis eller för mera djupgående behandlingsinsatser från socialvårdens sida.

Det är enligt vår mening nödvändigt att nu allsidigt utvärdera de erfarenheter av LTO som under fyra års tid gjorts av polis och sociala myn-

digheter. Vid en sådan utvärdering bör också prövas möjligheterna att lägga vidgat ansvar på samhället för individuellt utformade åtgärdsprogram för att rehabilitera de svårt nedgångna människor som återfinns bland dem som vid olika tillfällen omhändertagits enligt denna lag.

Med hänvisning till vad som anförts hemställer vi

att riksdagen beslutar att hos regeringen anhålla

1. att regeringen låter allsidigt utvärdera erfarenheterna av lagen om tillfälligt omhändertagande (LTO),
2. att regeringen därvid låter utarbeta förslag för ökat samhälleligt ansvar för individuellt utformade åtgärdsprogram för dem av dessa omhändertagna som har stora sociala, psykiska och fysiska problem.

Stockholm den 21 januari 1977

ANITA GRADIN (s)

THAGE PETERSON (s)

i Nacka